

Crne Gore i osam iz Makedonije. Osim ovog propusta držim da je velika šteta što plesovi nisu obrađeni Labanovom kinetografijom jer bi onda bili dostupni i širem krugu plesnih pedagoga i stručnjaka u svijetu.

Ivan Ivančan

MARTIN GYÖRGY, MAGYAR TÁNCÍPUSOK ÉS TÁNCDIALEKTUSOK, Néptáncpedagógusok Kiskönyvtára, Népművelési Propaganda Iroda, Budapest b. g., 266 str. + 57 nepaginiranih strana s notnim primjerima. (Dodatni svesci: I. A NYUGATI DIALEKTUS TÁNCAI, b. g., 11 str. + 24 table s kinetogramima; II. A TISZAI DIALEKTUS TÁNCAI, 1971, 7 str. + 31 tabla s kinetogramima; III. AZ ERDÉLYI DIALEKTUS TÁNCAI, 1972, 4 str. + 32 table s kinetogramima.)

Ovo se najnovije djelo plodnog mađarskog etnokoreologa Martina Györgyja sastoji od četiri sveska.

Prvi svezak daje teoretske rasprave. U uvodu govori se o tome što čini dijalekat nekog plesa, koje su granice pojedinih dijalekata i koji su elementi poslužili autoru pri diobi plesova na dijalekte.

Martin György piše zatim o stilskim slojevima mađarskih plesova koje on dijeli na plesove starog i plesove novoga sloja posebno se osvrćući na djevojačka kola, plesove s oružjem, pastirske plesove, stare poskokne i parovne plesove, a među plesovima novoga stila na verbunk i čardaš.

Jedno poglavlje posvećeno je muzičkoj pratnji, njenom odnosu prema plesovima starog i novog stila te naročito onim plesovima koji su praćeni samo pjesmama. Autor daje i poseban popis tih pjesama.

Nakon toga govori se posebno o zapadnom ili dunavskom dijalektu, o srednjem ili dijalektu Potisja i istočnom ili erdeljskom, s naznakama raznih podgrupa odnosno varijeteta.

Prvi svezak završava kazalima i glazbenim primjerima.

Kod tri preostala sveska odijeljeno se daje građa za svaki od tri spomenuta dijalekta i to na način koji je već uobičajen u mađarskoj literaturi. Plesovi su poredani abecednim redom a podijeljeni ne po geografskoj rasprostranjenosti već prema tipovima. Svi plesovi obrađeni su Labanovom kinetografijom i to je još jedna kvaliteta ove zaista vrijedne publikacije.

Ivan Ivančan

NEXHAT AGOLLI, VALLE NGA RRETHI I LIBRAZHDI, Sektori i muzikës dhe koreografisë, »Mihal Duri«, Tiranë 1972, 320 str.

Novo i opširno djelo albanskog etnokoreologa N. Agollija opisuje plesove okolice Librazhda. Štivo se može lako pratiti jer za sve teoretske probleme postoji opširan francuski rezime. Knjiga se sastoji od nekoliko dijelova. U prvom, uvodnom dijelu autor daje općenite napomene o folkloru Librazhda i okolice. Zatim daje općenite karakteristike ženskog i muškog plesanja s

posebnim osvrtom na plesove vezane uz obrede. Slijedi poglavlje u kojem se razmatra odnos plesa i glazbene pratnje, zatim detaljna analiza ženskih plesova i plesova muškaraca uz pratnju pjesme. Autor odvojeno i iscrpno analizira parovne plesove a posebno one koji se izvode u većim formacijama, prati njihovu strukturu, prostornu i ritmičku, posebno ističući one motive koji se u plesovima toga kraja najčešće javljaju. Na kraju razmatra najnovije tendencije mijenjanja plesova.

Poslije teoretskog uvoda slijedi objašnjenje plesnog pisma kojim su ilustrirani plesovi. Na žalost, tumačenja su isključivo na albanskom jeziku a plesno pismo jedno je od onih brojnih koje je već dosta odavno bacila u drugi plan Labanova kinetografija.

Opisi plesova (njih 28 na broju) najprije sadrže prostorne karakteristike i koreogram. Slijede opće karakteristike, zatim opis koraka riječima, popratni crteži, ritmička struktura i notni zapis.

Pozdravljajući ovu knjigu koja nam omogućava upoznavanje do sada malo poznatog plesnog folkloru susjedne Albanije, ne možemo ne poželjeti još više takvih djela, uz napomenu da bi ilustriranje Labanovom kinetografijom bilo ne samo poželjno već i neophodno.

Ivan Ivančan

TIPOLOGIJA RURALNIH SREDINA U JUGOSLAVIJI, Zbornik teorijskih i metodoloških radova, Redaktori STIPE ŠUVAR i VLADO PULJIZ, izd. SOUR za sociologiju sela Instituta za ekonomiku poljoprivrede i sociologiju sela — Zagreb, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja — Beograd, Institut za sociologiju in filozofiju pri univerzi v Ljubljani, Institut za sociološki i političkopравни istraživanja — Skopje, Zagreb 1972, 217 str.

Velik dio nastojanja na razvoju sociologije kao znanstvene discipline odnosi se na konstruiranje raznih tipologija, jer distinkcije što ih tipologije sadrže mogu pružiti elemente za kvalitativno razlikovanje konkretnih društvenih veza ili oblika. Ipak, sociologija još ne raspolaže s opće prihvaćenim tipologijama društava, ali postoje rezultati koji su znatno unaprijedili sociološku analizu. Ferdinand Tönnies razvio je teoriju o dva osnovna tipa društvenih veza: veze tipa 'Gemeinschaft' i veze tipa 'Gesellschaft'; prve se temelje na 'prirodnoj' volji — i odgovaraju 'zajednicama', a druge se temelje na 'racionalnoj' volji — i odgovaraju 'društvima'. Društvena teorija Emila Durkheima zasniva se na pojmovnoj razlici između 'mehaničke' i 'organske' solidarnosti; prvi je tip konstruiran na osnovi povezanosti po sličnosti: uniformna i sveobuhvatna 'kolektivna svijest' — odgovara arhajskim društvima; drugi tip govori o povezanosti među ljudima na osnovi funkcionalne međuzavisnosti — odgovara društvima s razvijenom podjelom rada. Klasični su primjeri i Cooleyjevo razlikovanje 'primarnih' i 'sekundarnih' društvenih veza, kao i Redfielldovo razlikovanje 'pučkog' od 'modernog' društva. Kod etnologa je prilično rasprostranjeno razlikovanje 'pretpismenih' od 'pismenih' društava, a govori se i o 'neprometejskim' i 'prometejskim' društvima. Osim dihotomnih tipologizacija poznate su i one u obliku kontinuuma, koje uzimaju u obzir i prijelazne razvojne stupnjeve od jednostavnih do razvijenih društvenih oblika. Jed-